

ISPITIVANJE UČINKA "POLICIJSKOG PROGRAMA PREVENCIJE KRIMINALITETA NA ŠTETU DJECE I MLADEŽI" TEMELJEM DESKRIPTIVNE ANALIZE

Davorka Martinjak

Policijska uprava Medimurska
Odjel kriminalističke policije
Čakovec

Sažetak

U radu je dat prikaz policijskog programa prevencije kriminaliteta na štetu djece i mladeži koji je proveden 1997. godine na području Policijske uprave u Županiji medimurskoj. Program je obuhvatio suradnju policijskih djelatnika, nastavnika u osnovnim i srednjim školama, te stručnih djelatnika u centru za socijalnu skrb. Po završetku programa broj otkrivenih slučajeva zapuštanja i zlostavljanja djece i mladeži povećan je 100% u odnosu na prethodnu godinu.

U nastavnika i stručnih djelatnika u centru za socijalnu skrb na kraju Programa zamijećena je promjena stavova u odnosu na procjenu svoje suradnje s policijom i na neke indicije koje mogu ukazivati na zlostavljanje i zapuštanje. Autorica zaključuje da povećano otkrivanje ovih kaznenih djela nije praćeno odgovarajućim programima u socijalnoj zajednici.

Ključne riječi: *prevencija, policija, zlostavljanje djece i mladeži*

1. UVOD

Zbog svoje društvene pozicije, djeca i maloljetnici su vjerojatno, najugroženija kategorija u cjelokupnoj populaciji. Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova Republika Hrvatske, tijekom 1995., 1996., 1997. godine evidentirano je 1355 kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog čudoređa (Glava XIV KZ), te kaznenih djela protiv braka, obitelji i mladeži (Glava XVI KZ) u kojima su žrtve bila djeca i maloljetne osobe.

Poznato je, međutim, da su službeni pokazatelji iz područja ove problematike daleko od stvarnog broja žrtava. Različiti autori procjenjuju da je broj otkrivenih slučajeva tek 5%, od stvarnog kriminaliteta.

Iskustva stručnjaka u našoj zemlji sa općom prevencijom usmjerenom prema kriminalitetu na štetu djece i mladeži, minimalna su, te do danas nisu izrađeni opsežniji preventivni programi koji bi uključivali širi spektar službi u čiji djelokrug rada ulaze skrb, zaštita, odgoj i obrazovanje djece i mladeži.

Iz tog razloga navodimo inozemne primjere provođenja mjera prevencije kriminaliteta na štetu djece i mladeži.

Bosterut (1991) iznosi mišljenje da se na umu mora imati da je zlostavljanje djece, a posebno seksualno, u svim svojim oblicima povezano sa ostalim vrstama kriminalnih aktivnosti, kao što je kockanje, trgovina oružjem i drogom, trgovina djece u seksualne svrhe ponekad je usko povezana sa nezakonitim usvajanjem i izrabljivanjem djece u radne svrhe.

Isti autor dijeli u 4 grupe mjere namjenjene suzbijanju pojave iskorištavanja djece, posebice u svrhe spolnog iskorištavanja:

- mjere usmjerene prema populaciji kao cjelini uključujući i odgovarajuću vlast (informiranje javnosti o postojanju problema putem mas medija, istraživački projekti podržani od državnih vlasti)

- mjere usmerene prema djeci kako bi se spriječilo da postanu žrtve i prema onoj djeci koja već jesu žrtve (putem projekta educirati djecu kako da se zaštite u slučaju seksualnog zlostavljanja)